Socialförsäkringsutskottets betänkande 1983/84:4

om avlägsnande av utlänning

Motioner

I motion 1982/83:180 av Allan Ekström m. fl. (m) hemställs att riksdagen hos regeringen anhåller om förslag till sådan ändring i utlänningslagen att utlänning som begått ett allvarligt brott skall utvisas, såvida icke särskilda skäl talar för att han likväl skall få stanna kvar i riket.

I motion 1982/83:683 av Ola Ullsten m. fl. (fp) hemställs i yrkande 3 d att riksdagen beslutar att ge regeringen till känna vad i motionen anförts om möjligheterna till uppehållstillstånd för frånskilda invandrarkvinnor.

Yrkandena 1, 2 och 3 a–c behandlas av arbetsmarknadsutskottet (AU 1982/83:20 och 1983/84:6) och yrkande 3 e av utbildningsutskottet (UbU 1982/83:17).

I motion 1982/83:824 av Birthe Sörestedt (s) och Margit Sandéhn (s) hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen om handläggning av utvisningsärenden.

I motion 1982/83:1536 av Per-Olof Strindberg (m) och Gunnel Liljegren (m) hemställs

1. att riksdagen beslutar att tremånadersgränsen för avvisning av utlänningar som utan att ta kontakt med svensk myndighet uppehåller sig i landet slopas i utlänningslagen,
2. att riksdagen beslutar att personer som gömmer undan avvisad eller utvisad utlänning eller på annat sätt försöker hindra verkställigheten av beslut om avvisning eller utvisning skall kunna dömas till böter eller fängelse med undantag för anhöriga i enlighet med utlänningslagkommitténs förslag.

Utvisning på grund av brott

Gällande ordning

Bestämmelserna om utvisning på grund av brott finns i 40–42 §§ utlänningslagen (1980:376). En utlänning får i enlighet härmed utvisas ur riket om han döms för ett brott, på vilket kan följa fängelse i mer än ett år, eller om domstol undanröjer en villkorlig dom eller skyddstillsyn som utlänningen har dömts till för ett sådant brott. Vidare kan en utlänning utvisas om han har begått ett brott, på vilket kan följa fängelse enligt utlänningslagen eller enligt författningar som har utfärdats med stöd av lagen, samt omständigheterna

vid brottet är försvårande eller utlänningen under de senaste två åren före brottet har begått brott av samma slag.

Ytterligare förutsättningar för ett beslut om utvisning är att det på grund av gärningens beskaffenhet och övriga omständigheter kan befaras att utlänningen kommer att fortsätta med brottslig verksamhet här i riket eller om brottet är sådant att han inte bör få stanna kvar.

Utvisning på grund av brott beslutas av den domstol som handlägger brottmålet.

När domstolen bedömer om utvisning bör ske skall den ta hänsyn till utlänningens levnads- och familjeförhållanden samt till hur länge han har vistats i Sverige.

En utlänning som hade permanent uppehållstillstånd sedan minst ett år när åtalet väcktes eller som då var bosatt här i riket sedan minst tre år får utvisas bara om det föreligger synnerliga skäl. När det gäller medborgare i ett annat nordiskt land har vistelsetidens längd satts till två år innan den begränsning inträder som ligger i synnerliga skäl.

Den som har en flyktingförklaring eller den som annars uppenbart är att anse som flykting och har behov av fristad i Sverige får utvisas endast om han har begått särskilt allvarliga brott.

Bakgrund till gällande ordning

Den nuvarande utlänningslagen trädde i kraft den 1 juli 1980 och ersatte då 1954 års utlänningslag. Den nuvarande lagen liksom den tidigare har sin utgångspunkt i att endast det egna landets medborgare har en ovillkorlig rätt att vistas och verka här i riket. Genom utlänningslagstiftningen ges dock utlänningarna rättsliga garantier mot en godtycklig behandling och tillförsäkras en så tryggad ställning som möjligt både vid prövningen av deras rätt att stanna kvar och under vistelsen i Sverige.

I proposition 1979/80:96 med förslag till ny utlänningslag m. m. anfördes följande (s. 27 f.):

Även om utgångspunkten för och syftet med vår utlänningslagstiftning alltjämt bör vara desamma, måste lagstiftningens innehåll fortlöpande anpassas till ändrade förhållanden i vårt land och i omvärlden. Inte minst den förändrade synen på invandrarnas roll i samhället och strävandena att tillförsäkra invandrarna en med svenska medborgare jämställd ställning måste få sätta sin prägel också på utlänningslagstiftningen.

I propositionen framhölls vidare (s. 61) att förvisningsmöjligheterna (utvisning enligt den nya terminologin) måste finnas kvar men att det som ett led i invandrarpolitiken är angeläget att begränsa dess användning på de utlänningar som har rotat sig i vårt land. När det gällde nordbor uttalades att den nära samhörigheten mellan de nordiska länderna talade för en särskild begränsning av möjligheterna till förvisning.

Enligt 1954 års utlänningslag kunde en utlänning som när åtalet väcktes

sedan minst ett år hade permanent uppehållstillstånd eller som då varit bosatt i Sverige sedan minst *fem* år tillbaka förvisas (utvisas enligt nuvarande terminologi) endast om det förelåg synnerliga skäl. Lagen gjorde inte någon skillnad mellan medborgare i annat nordiskt land och övriga utlänningar. Någon motsvarighet till nuvarande bestämmelser om begränsning av möjligheten att utvisa flyktingar fanns inte heller i 1954 års utlänningslag.

I proposition 1979/80:96 (s. 63) anförde föredragande statsrådet följande om begreppet "synnerliga skäl":

I betänkandet går kommittén närmare in på *innebörden av att synnerliga skäl skall föreligga* för att förvisning skall få ske. Ett sådant skäl anges vara att brottsligheten är särskilt allvarlig. Kommittén lämnar också på s. 149 och 150 i betänkandet sina synpunkter på värderingen i bl. a. förvisningssammanhang av olika slags kriminella handlingar. Sammanfattningsvis anför kommittén att brott mot person, såsom mord och dråp samt svåra integritetskränkningar, självfallet utgör en även i detta sammanhang ytterst allvarlig brottslighet. Organiserad brottslighet, där gärningsmännen systematiskt med olika metoder skaffar sig själva en ekonomisk vinning på enskildas eller på samhällets bekostnad, bör enligt kommittén också höra hit. Kommittén syftar på bl. a. ekonomiska brott såsom skatte- och gäldenärsbrott av allvarligare art. Även brottslighet som medför stora skadeeffekter, t. ex. grovt narkotikabrott och grov varusmuggling av narkotika, räknas in i samma kategori. Dessa allmänna bedömningar, som har lämnats oemotsagda av remissinstanser, framstår för mig i princip som välgrundade. Givet är dock att omständigheterna i det särskilda fallet alltid måste beaktas.

Arbetsmarknadsutskottet (AU 1979/80:27) godtog dessa värderingar men påpekade att propositionens uppräkning av vad som skall anses som allvarligare brott inte var uttömmande. Utskottet ansåg inte att propositionen på denna punkt avsåg att "markera en ny inriktning" i förhållande till tidigare praxis.

Arbetsmarknadsutskottet tillstyrkte därför förslaget om en ändring av tidsgränsen till två år för medborgare i andra nordiska länder och till tre år för övriga utlänningar.

I betänkandet AU 1981/82:3 behandlades bl. a. en motion av Allan Ekström m. fl. (m) i samma fråga som den nu aktuella. Utskottet avstyrkte motionen med hänvisning till att de nuvarande reglerna varit i kraft för kort tid och att erfarenheterna därför var begränsade. Riksdagen följde utskottet.

Handläggningen av vissa utvisningsärenden

Gällande ordning

Bestämmelserna om upphävande av beslut om utvisning på grund av brott finns i 71 § utlänningslagen. Enligt detta lagrum kan ett beslut om utvisning upphävas av regeringen om den finner att beslutet inte kan verkställas eller att det annars finns skäl för att beslutet inte längre skall gälla. Möjligheterna

att upphäva ett utvisningsbeslut gäller vare sig beslutet har verkställts eller inte. I stället för att upphäva beslutet kan regeringen medge att utlänningen får uppehålla sig här i riket trots beslutet om utvisning.

Beslut om utvisning på grund av brott kan också komma under regeringens prövning enligt bestämmelserna om nåd i 11 kap. 13 § regeringsformen. Regeringens prövning enligt detta lagrum sker när nådeansökan omfattat *både* straffet *och* utvisningsbeslutet och regeringsformen särskilt har åberopats i ansökan. Ärendet handläggs då inom justitiedepartementets nådeenhet.

I övriga fall bereds ansökan om upphävande av utvisningsbeslut inom arbetsmarknadsdepartementets enhet för invandrar- och medborgarskapsärenden (IM-enheten).

Skäl för att upphäva ett utvisningsbeslut kan vara att det föreligger hinder mot verkställigheten därför att utlänningen är flykting. En annan omständighet som utgör grund för att upphäva beslutet är att det finns praktiska hinder mot verkställigheten t. ex. därför att det inte finns något land som tar emot den som skall utvisas. Ytterligare ett skäl kan vara utlänningens anknytning till Sverige.

Frågan om upphävande av ett utvisningsbeslut på grund av ett politiskt eller praktiskt verkställighetshinder kommer mycket sällan under regeringens prövning i form av en ansökan från den enskilde utlänningen.

I stället kommer frågan i sådana fall under regeringens prövning genom att ett ärende om verkställighet har aktualiserats av verkställighetsmyndigheten (polismyndigheten) enligt bestämmelserna i 85–87 och 89 §§ utlänningslagen. Enligt dessa bestämmelser skall frågan om verkställighet överlämnas till invandrarverket om utlänningen påstår att han i det land, till vilket han skall sändas, löper risk att bli utsatt för politisk förföljelse eller att bli sänd till en krigsskådeplats eller straffad för att han har övergett en krigsskådeplats eller annars har vägrat att fullgöra krigstjänstgöring. Vidare skall ärendet i vissa fall överlämnas till invandrarverket när utlänningen förklarar att han inte vill återvända till hemlandet på grund av de politiska förhållandena där. Om det i annat fall än som nyss sagts uppstår hinder eller svårighet att verkställa ett beslut om utvisning eller om det är tveksamt om eller hur beslutet skall verkställas skall ärendet också överlämnas till invandrarverket.

Finner invandrarverket att beslutet inte bör verkställas, skall verket med eget yttrande överlämna ärendet till regeringen.

Den vanligaste grunden för *ansökan* om upphävande av ett beslut om utvisning på grund av brott är anknytningsskäl. I de fall beslutet redan har verkställts sker en normal beredning av ärendet. Om det finns en personakt hos invandrarverket tas den in till departementet. Ansökningen kan remitteras till invandrarverket med begäran om närmare utredning och yttrande.

Samma rutiner tillämpas då utvisningsbeslutet inte har verkställts och utlänningen fortfarande avtjänar straffet. I vissa av dessa fall händer det

emellertid att ansökan om upphävande av beslutet ges in kort tid före den aktuella frigivningsdagen. Sådana ansökningar behandlas alltid med förtur på IM-enheten. Inte sällan krävs ett interimistiskt beslut enligt 75 § utlänningslagen, vilket innebär att verkställigheten inte skall ske förrän regeringen har avgjort ärendet. På grund av den korta tid som således står till buds för beredningen av ärendet kan den situationen uppkomma att regeringens slutliga beslut i ärendet inte är klart vid tidpunkten för frigivningen.

Det förekommer ganska sällan att regeringen vid det första ansökningstillfället upphäver beslutet om utvisning. I de fall regeringens beslut blir positivt för sökanden handlar det i de flesta fall om tillstånd för utlänningen att vistas i riket trots utvisningsbeslutet. Sådana tillstånd ges normalt för en tid av sex månader och förnyas tre eller fyra gånger innan beslutet upphävs. En förutsättning för fortsatt tillstånd är att den åberopade anknytningen består och att det inte finns några allvarligare vandelsanmärkningar.

Avvisning av utlänningar, m. m.

Gällande ordning om avvisning

De grundläggande bestämmelserna om avvisning finns i 28–29 §§ utlänningslagen.

En utlänning som kommer till Sverige kan i enlighet härmed avvisas om han saknar pass eller tillstånd till inresan och vistelsen här, när detta fordras för att han skall få inresa (28 §). En utlänning kan vidare avvisas om han saknar medel till sin försörjning under den tid han avser att vistas i Sverige (29 §).

Avvisning på formella grunder (28 §) kan endast ske i samband med eller i nära anslutning antingen till inresan eller, om utlänningen inte har inresebehandlats, till utlänningens första kontakt med polismyndigheten. Avvisning i det senare fallet får dock inte ske senare än tre månader från ankomsten.

Avvisning på materiella grunder (29 §) kan alltid ske inom tre månader från ankomsten.

Beslut om avvisning meddelas i det stora flertalet fall av polismyndigheterna. Åberopas flyktingskäl skall dock ärendet överlämnas för beslut till invandrarverket om inte påståendet om flyktingskap är uppenbart oriktigt eller kan lämnas utan avseende.

En utlänning som inte längre kan avvisas får utvisas genom beslut av invandrarverket, om han vistas här utan tillstånd.

Ett avlägsnandebeslut skall enligt huvudregeln ha vunnit laga kraft innan det får verkställas. I fråga om polismyndighetens avvisningsbeslut gäller dock ett undantag. Ett avvisningsbeslut som polismyndigheten har fattat vid utlänningens ankomst hit till riket eller inom en vecka därefter skall enligt 83 § verkställas oberoende av om besvär anförs. Detsamma gäller ett

avvisningsbeslut som har meddelats när en utlänning, vars rätt att resa in i Sverige inte har prövats vid ankomsten, första gången kommer i kontakt med polismyndigheten eller inom en vecka därefter.

Bakgrund till nuvarande ordning

Bestämmelserna om avvisning och verkställighet av beslut om avvisning fick i huvudsak sitt nuvarande innehåll år 1977. Det då framlagda lagförslaget godtogs av ett enigt utskott (AU 1976/77:31) och riksdagen följde utskottet.

Före den 1 juli 1977 kunde avvisning på formella grunder ske endast vid ankomsten till riket eller "omedelbart därefter". Ett avvisningsbeslut, som inte hade vunnit laga kraft, fick verkställas endast om det hade meddelats inom den tiden.

Ändringarna år 1977 föranleddes av en framställning från invandrarverket. I denna framhöll verket att utlänningar, som kom till Sverige utan uppehålls- och arbetstillstånd och som ville stanna här, undvek att ta kontakt med polisen under de första tio dagarna efter inresan för att på så sätt undgå risken av att ett eventuellt avvisningsbeslut omedelbart verkställdes.

Frågans behandling i riksdagen efter år 1977 m. m.

I samband med tillkomsten av 1980 års utlänningslag behandlades fyra motioner med yrkanden som syftade till att möjliggöra avvisning på formell grund även efter utgången av tremånadersperioden. Utgångspunkten för samtliga motioner var att tremånadersregeln inte fungerat såsom var avsett då den infördes. Lagändringen år 1977 hade inte lett till att man i större utsträckning än tidigare påträffade de utlänningar som hade tagit sig in i landet och som var aktuella för beslut om avvisning med omedelbar verkställighet.

Arbetsmarknadsutskottet (AU 1979/80:27 s. 51) förordade att frågan blev föremål för ny utredning mot bakgrund av de dittillsvarande erfarenheterna av bl. a. tremånadersregeln. I utredningsarbetet borde enligt utskottet övervägas om problemen kunde lösas t. ex. genom ett förenklat utvisningsförfarande. Frågan utreddes därefter av utlänningslagkommittén som i betänkandet (Ds A 1981:8) – Ett särskilt utvisningsförfarande, verkställighet och förvar, straff och ansvar – lade fram ett förslag om ett särskilt förfarande för utvisning av utlänningar som underlåter att inom den första tremånadersperioden efter ankomsten ta kontakt med polismyndigheten.

I den proposition (1981/82:146) om ändring i utlänningslagen (1980:376), m. m. som blev resultatet av utlänningslagkommitténs betänkande avvisades förslaget om ett särskilt utvisningsförfarande. I anslutning till behandlingen av propositionen i riksdagen behandlades bl. a. en motion (1981/82:2411) av Gunnel Liljegren m. fl. (m) om slopande av tremånadersgränsen vid avvisning.

Arbetsmarknadsutskottet (AU 1982/83:3) hänvisade till att invandrarpolitiska kommittén bl. a. hade i uppdrag att ägna särskild uppmärksamhet åt behovet av åtgärder för att väntetiderna i utlänningsärenden skall bli så korta som möjligt. Utskottet ansåg att det fanns skäl att avvakta invandrarpolitiska kommitténs överväganden i frågan och avstyrkte bifall till motion 2411.

Utredningsförslag

Invandrarpolitiska kommittén har i betänkandet (SOU 1983:29), Invandringspolitiken – Förslag, lagt fram förslag om ändringar i nu gällande ordning. Kommittén föreslår ett upphävande av de tidsgränser – en vecka respektive tre månader – som i dag gäller för polismyndighetens möjligheter att meddela och verkställa avvisningsbeslut utan hinder av anförda besvär. Har sökanden vistats här längre tid än tre månader skall polismyndigheten enligt förslaget kunna besluta om utvisning. Utvisningsbeslutet skall verkställas utan hinder av anförda besvär. Den föreslagna ordningen skall inte gälla när sökanden anför flyktingskäl för att få stanna. Invandrarpolitiska kommitténs förslag bereds f. n. inom regeringskansliet (arbetsmarknadsdepartementet).

Påföljd vid förhindrande av verkställighet

Gällande ordning

Bestämmelser om påföljd för dem som genom att dölja en utlänning eller genom annan sådan åtgärd försöker hindra verkställighet av beslut om avvisning eller utvisning finns i 96 § utlänningslagen.

Gärningen är straffbelagd när den har förövats i vinningssyfte. Påföljden är fängelse i högst ett år, eller, när omständigheterna är mildrande, böter.

Bakgrund till gällande ordning

I sitt betänkande (Ds A 1981:8) – Ett särskilt utvisningsförfarande, verkställighet och förvar, straff och ansvar – framhöll utlänningslagkommittén att erfarenheterna hos de tillämpande myndigheterna och reportage i massmedia visade att det i icke ringa utsträckning förekom att utlänningar höll sig gömda för att undgå ett eventuellt besked om avlägsnande eller för att hindra verkställigheten av ett sådant beslut. Det stod vidare enligt kommittén klart att detta möjliggjordes genom att här boende personer medverkade genom att transportera och gömma utlänningarna. Kommittén anförde härom bl. a.:

Om en stat i längden tolererar att regeringens och behöriga myndigheters lagakraftvunna beslut i utvisningsärenden undandras verkställighet på grund av åtgärder från allmänhetens sida, verkar detta av naturliga skäl demoralise-

rande på bl. a. dem som har att fatta eller verkställa besluten. Underlåtenheten att beivra ett sådant handlingssätt skapar vidare intrycket, att samhället inte menar allvar med besluten. Dessa förhållanden kan i längden leda till förakt för myndigheternas verksamhet, och i detta fall, för samhällets invandringspolitik (s. 139).

Mot denna bakgrund föreslog kommittén att straffsanktioner skulle införas beträffande åtgärder som avsåg att förhindra verkställigheten av avlägsnandebeslut. Från straffansvar föreslogs make, barn, föräldrar och syskon bli undantagna.

I proposition 1981/82:146 om ändring i utlänningslagen (1980:376), m. m. framhölls bl. a. att kunskaperna om problemets omfattning och om orsakerna var begränsade. Det ansågs emellertid angeläget att möjliggöra straffrättsliga ingripanden mot i vart fall vissa av de yttringar som döljandet av avvisade eller utvisade personer kunde komma att ta sig. I de fall däremot då en person ingriper av tvingande medmänskliga bevekelsegrunder måste lösningen sökas med andra medel, främst genom information, framhölls det i propositionen. Propositionen innebar kriminalisering av sådana åtgärder för att hindra verkställigheten som vidtas i vinningssyfte. Något undantag från straff för nära anhörig ansågs inte behövas med ett på ett sådant sätt begränsat tillämpningsområde.

I sammanhanget framhölls att om kriminaliseringen begränsades på nämnda sätt fick det straffbelagda förfarandet normalt anses vara förhållandevis allvarligt. Straffet föreslogs bli fängelse i högst ett år eller, vid mildrande omständigheter, böter. Avslutningsvis underströks i propositionen vikten av att utvecklingen noga följdes och att frågan om straffbestämmelsens utformning kunde tas upp till ny prövning om utvecklingen gav anledning till detta.

Propositionen behandlades i arbetsmarknadsutskottets betänkande AU 1982/83:3. I samband härmed behandlades även en motion (1981/82:2412) av Per-Olof Strindberg (m) och Gunnel Liljegren (m) med i huvudsak samma yrkande som den nu föreliggande. Utskottet ansåg det beklagligt att personer som bor i Sverige aktivt medverkade till att utlänningar höll sig gömda för att undgå ett eventuellt avlägsnandebeslut eller också för att hindra verkställigheten av ett sådant beslut. Denna verksamhet ansågs inte bara vara ägnad att undergräva respekten för ett demokratiskt samhällsskick utan den kunde också leda till psykiska men för de personer, som göms undan för verkställighetsmyndigheten.

Även om problemet var begränsat ansåg utskottet att det fanns anledning att med tanke på den möjliga framtida utvecklingen överväga lämpliga åtgärder för att få denna form av verksamhet att upphöra. Utskottet fortsatte (s. 22):

Som tidigare nämnts har utlänningslagkommittén förordat att här aktuella handlingar generellt bör straffbeläggas. Vid övervägande om straffpåföljder i detta sammanhang bör man emellertid – som också framhålls i

propositionen – beakta att det har funnits och kan komma att finnas stora variationer beträffande motiven för ett aktivt ingripande i syfte att hindra verkställigheten av avlägsnandebesluten. Man torde ha att räkna med hela skalan från organiserad verksamhet i vinningssyfte till desperata ingripanden från laglydiga medborgares sida, vilka drivs av ett starkt religiöst eller annat humanitärt engagemang. Häremellan kan tänkas exempelvis fall då den handlande drivs av önskemålet att så många som möjligt av hans landsmän eller trosfränder blir kvar i Sverige.

Med hänsyn till det anförda ansluter sig utskottet till propositionens förslag med innebörd att handlingar i syfte att hindra verkställigheten av avlägsnandebesluten straffbeläggs endast i de fall då gärningen har förövats i vinningssyfte. Utskottets ställningstagande får inte tolkas som ett accepterande av den verksamhet på området som inte drivs i vinningssyfte. Utskottet har i det föregående tagit bestämt avstånd från all verksamhet som bedrivs i syfte att förhindra att avlägsnandebeslut verkställs. I de fall en person ingriper av tvingande medmänskliga bevekelsegrunder anser utskottet att andra medel än straffpåföljd bör tillgripas, främst informationsåtgärder. Den framtida utvecklingen får visa om sådana åtgärder är tillräckligt effektiva.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 2412.

Utskottet var enigt i denna fråga. Riksdagen följde utskottet. Bestämmelsen trädde i kraft den 1 januari 1983.

Uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning

Gällande ordning

Make/maka till den som är bosatt i Sverige beviljas enligt praxis regelmässigt uppehålls- och – om så erfordras – arbetstillstånd här. Denna ordning gäller oavsett om den som bor här är svensk medborgare, medborgare i annat nordiskt land eller medborgare i icke-nordiskt land med gällande vistelsetillstånd här i riket. Sammanboende under äktenskapsliknande former jämställs sedan början av 1970-talet med äktenskap. Om emellertid äktenskapet eller sammanboendet har uppkommit i anslutning till eller omedelbart efter inresan tillämpas en ordning med s. k. uppskjuten invandrarstatus.

För de senare fallen gäller att tillståndet skall vara klart innan utlänningen reser hit för bosättning. Om äktenskapet har ingåtts eller sammanboendet etablerats här i Sverige får utlänningen normalt resa ut ur landet och göra sin ansökan från hemlandet.

En förutsättning för att få tillstånd är att parterna kan göra sannolikt att det rör sig om ett seriöst förhållande och inte ett skenförhållande som har tillkommit för att hjälpa någon att få uppehållstillstånd. Ordningen med uppskjuten invandrarstatus innebär att utlänningen vanligen beviljas fyra tillstånd om vartdera sex månader innan han erhåller status som invandrare.

Bakgrund till gällande ordning

Fram till början av 1970-talet utgjorde skenäktenskap och skenförhållanden inte några problem vid tillståndsgivningen. Detta hängde samman med att den som ville invandra till Sverige ändå hade goda möjligheter att få bosätta sig här, exempelvis som arbetskraftsinvandrare. På grund av sysselsättningsläget i början av 1970-talet blev det emellertid svårare att få tillstånd att komma hit för att arbeta. Avslagen på ansökningar om arbetstillstånd blev allt vanligare. I samband med dessa svårigheter började allt fler upptäcka att det gick att kringgå reglerna genom att åberopa äktenskap eller sammanboende med någon här i riket bosatt person för att få tillstånd att bosätta sig och arbeta här. Från att tidigare ha accepterat make/maka till här bosatt person som invandrare redan i samband med första ansökan om tillstånd började invandrarverket under 1970-talets första år att ge tidsbegränsade tillstånd för tre månader i taget. Om det vid prövningen av förlängningsansökan kunde konstateras att det rörde sig om ett konstruerat förhållande i syfte att erhålla tillstånd vägrades förlängning.

Problemen med dessa anknytningsfall fortsatte dock och antalet fall i vilka det fanns anledning att misstänka att det rörde sig om en konstruktion ökade snabbt. I början av år 1975 införde invandrarverket en ordning som generellt innebär en uppskjuten invandringsprövning för de s. k. snabba anknytningarna, dvs. sådana anknytningar som har uppkommit omedelbart före eller efter inresan. Även om förhållandet från början varit seriöst skall detta inte längre medföra rätt till fortsatt tillstånd, om förhållandet sedan upphör. Har förhållandet varat endast kort tid anses sökanden därigenom inte ha förvärvat så stark anknytning till Sverige att denna anknytning skall utgöra grund för fortsatt tillstånd. År 1976 beräknades ca 4 000 personer ha erhållit tillstånd på grund av äktenskap eller sammanboende. Mot denna bakgrund beslöt invandrarverket år 1977 att den som beviljats tillstånd på grund av en snabb anknytning inte skulle accepteras som invandrare förrän efter *två* års tillstånd.

Frågans tidigare behandling i riksdagen

I sitt betänkande 1979/80:27 om en ny utlänningslag behandlade arbetsmarknadsutskottet flera motioner som tog upp problemen med skenäktenskap och uppskjuten invandringsprövning. Utskottet konstaterade bl. a. att ordningen med uppskjuten invandrarstatus inneburit problem i vissa fall. Om en seriös relation upplöstes inom tvåårsperioden kunde detta medföra att den utländska parten inte fick förlängt uppehållstillstånd. Detta innebar enligt utskottets mening problem t. ex. för kvinnor som tvingades återvända till länder där skilsmässor inte accepteras och där frånskilda har låg status. Utskottet fortsatte (s. 41):

Principen med uppskjuten invandrarstatus har som tidigare sagts tillkommit för att stävja det missbruk som förekommer genom att en utlänning under skydd av ett tillfälligt äktenskap eller samboende söker få rätt att bosätta sig här i landet. Enligt utskottets uppfattning kan man inte avstå från att behålla systemet med att under de första åren ge uppehållstillstånd för endast kortare tid, men självfallet bör tillämpningen vara sådan att enskilda personer såvitt möjligt inte kommer i kläm. Utskottet godtar vad som anförs om principen att uppehållstillstånd skall beviljas före inresan även när det gäller fall av äktenskap eller samboende.

Utskottet strök under vikten av en varsam tillämpning och anförde (s. 41 f.):

Reglerna bör alltså inte få verka automatiskt utan myndigheterna måste från en humanitär utgångspunkt beakta omständigheterna i de enskilda fallen. En sådan tillämpning ligger i linje med vad statsrådet Andersson deklarerat i en interpellationsdebatt i december förra året. Utskottet räknar med att regeringen noga följer utvecklingen och vid behov vidtar åtgärder.

Frågan om fortsatt uppehållstillstånd för kvinnor från upplösta relationer var föremål för en ny interpellationsdebatt den 15 februari 1982 (RD prot. 1981/82:80). Dåvarande invandrarministern Karin Andersson uttryckte därvid stor förståelse för dessa kvinnors problem och uttalade att större hänsyn skulle tas till bl. a. de problem som kan uppkomma om de frånskilda kvinnorna tvingas återvända till hemlandet. Vidare skulle större hänsyn tas till orsakerna till att dessa kvinnor vill bryta upp ur äktenskapet.

Dessa uttalanden har sedermera följts upp med en rekommendation till polismyndigheterna från invandrarverket beträffande utredningarna i ärenden där det är fråga om upplösta anknytningar.

Med anledning av tre motioner behandlade arbetsmarknadsutskottet i betänkandet AU 1982/83:3 ånyo frågan om uppehållstillstånd för frånskilda invandrarkvinnor.

Utskottet hyste stor förståelse för de problem som togs upp i motionerna och noterade med stor tillfredsställelse att en annan och mjukare praxis tillämpas i dessa situationer. Samtidigt erinrade utskottet om att de frågor som tagits upp i motionerna behandlades inom invandrarpolitiska kommittén. Motionerna borde därför enligt utskottets enhälliga mening inte föranleda någon åtgärd.

Utredningsförslag

Invandrarpolitiska kommittén behandlar i sitt betänkande (SOU 1983:29), Invandringspolitiken – Förslag, principerna för tillståndsgivningen vid snabba anknytningar. Sammanfattningsvis anser kommittén att det inte är möjligt att avstå från den ordning som i dag gäller. Frågan om längden av prövotiden och därmed den uppskjutna invandringsprövningen bör enligt kommittén bestämmas av regeringen och kommittén menar att en så lång tid som i dag gäller i normalfallet, dvs. två år, bör uppfattas som en maximitid.

Den normaltid som sålunda kan komma att fastställas bör enligt kommittén kunna frångås med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet.

Om förhållandet upphör bör enligt kommitténs uppfattning tiden för vistelsen inte ensam avgöra ärendets utgång. Hänsyn bör tas till samtliga omständigheter i varje enskilt fall, främst om det finns gemensamt barn i förhållandet. Situationen i hemlandet för den som är utvisningshotad samt i vilken utsträckning vederbörande funnit sig till rätta i arbetslivet och i det svenska samhället i övrigt bör beaktas.

Invandrarpolitiska kommitténs betänkande bereds som nämnts f. n. inom regeringskansliet (arbetsmarknadsdepartementet).

Utskottet

I betänkandet behandlas fyra motioner som väckts under den allmänna motionstiden vid riksmötet 1982/83 och därefter remitterats till arbetsmarknadsutskottet. Sedan riksdagen den 18 maj 1983 beslutat att överflytta handläggningen av bl. a. utlänningsfrågorna från arbetsmarknadsutskottet till socialförsäkringutskottet (KU 1982/83:31) har motionerna, som alla har anknytning till utlänningslagen, överlämnats till socialförsäkringsutskottet.

Utvisning på grund av brott

En utlänning kan enligt utlänningslagen (40–42 §§) utvisas ur riket om han har begått ett brott på vilket kan följa fängelse i mer än ett år. Som ytterligare förutsättning gäller att det skall föreligga risk för fortsatt brottslig verksamhet eller att brottet är så allvarligt att han inte bör få stanna kvar. Utvisning på grund av brott beslutas av den domstol som handlägger brottmålet. När domstolen överväger utvisning skall den ta hänsyn till utlänningens levnads- och familjeförhållanden samt till hur länge han har vistats i Sverige.

En utlänning som hade permanent uppehållstillstånd sedan minst ett år när åtalet väcktes eller som då var bosatt i riket sedan minst tre år får utvisas bara om det föreligger synnerliga skäl. För medborgare i ett annat nordiskt land har vistelsetidens längd satts till två år innan den begränsning inträder som ligger i synnerliga skäl. Ett sådant skäl kan vara att brottsligheten är särskilt allvarlig.

Allan Ekström m. fl. yrkar i motion 1982/83:180 att en utlänning som har begått ett allvarligt brott skall utvisas om inte särskilda skäl talar för att han likväl skall få stanna kvar. Motionärerna anser att nuvarande regler är alltför restriktiva när det gäller möjligheterna att utvisa personer som har begått allvarliga brott. I motionen påtalas att utlänningar begår brott i förhållandevis stor utsträckning. Dessutom hänvisas i motionen till två utslag från högsta domstolen under de senaste två åren där rekvisitet "synnerliga skäl" och betydelsen av vistelsetidens längd prövats. Inte i något av dessa fall beslöt högsta domstolen om utvisning.

Nuvarande utlänningslag trädde i kraft den 1 juli 1980. Av förarbetena till lagen framgår att en strävan bakom reformarbetet var att ge invandrarna en bättre status och så långt möjligt likställighet med den inhemska befolkningen. Som ett led i denna strävan skulle möjligheterna att utvisa utlänningar som etablerat sig i Sverige begränsas. Samtidigt betonades att det svenska samhället måste kunna skydda sig mot personer som missbrukar rätten att vistas här genom att begå allvarliga brott. Sådana personer skulle inte ha någon självklar rätt att få vara kvar i landet.

De nya utvisningsbestämmelserna innebar främst att möjligheterna att utvisa utlänningar på grund av brott inskränktes beträffande den som fått en fastare anknytning hit. Samtidigt betonades att den praktiska betydelsen av en ändrad tidsgräns inte skulle överdrivas. Vid den slutliga sammanvägningen av de omständigheter som avgör om en utvisning skall ske har de som har vistats i landet kortare tid en svagare ställning än de som bott här i många år.

Avgörande för frågan om sänkningen av tidsgränserna var det allmänna invandrarpolitiska skälet att särregler för invandrare i största möjliga utsträckning borde undvikas.

Utskottet anser att de invandrarpolitiska skälen mot särregler för invandrare alltjämt har stor bärkraft i förevarande hänseende. Det är emellertid såsom arbetsmarknadsutskottet också uttalat (AU 1979/80:27 och AU 1981/82:3) viktigt att regeringen följer utvecklingen av praxis på området.

Hittills finns endast ett fåtal avgöranden i högsta instans. Eftersom det i varje mål där domstolen överväger utvisning sker en prövning av många omständigheter som kan påverka utvisningsfrågan anser utskottet att man inte kan dra några generella slutsatser av den hittillsvarande tillämpningen av lagstiftningen. Utskottet avstyrker på grund av det anförda bifall till motion 180.

Handläggningen av vissa utvisningsärenden

Ett beslut om utvisning på grund av brott kan upphävas under vissa omständigheter. Enligt 71 § utlänningslagen kan ett sådant beslut upphävas av regeringen om den finner att beslutet inte kan verkställas eller att det annars finns skäl för att beslutet inte längre skall gälla. I stället för att upphäva beslutet kan regeringen medge att utlänningen får uppehålla sig här i riket trots beslutet om utvisning. Möjligheten att upphäva beslutet eller medge att utlänningen får vara kvar trots beslutet gäller antingen beslutet har verkställts eller inte.

Skäl för att upphäva ett utvisningsbeslut kan vara verkställighetshinder eller att utlänningen har stark anknytning till Sverige.

Birthe Sörestedt och Margit Sandéhn påtalar i motion 1982/83:824 olägenheterna för den enskilde när regeringsbeslutet inte föreligger vid tidpunkten för frigivningen. För den som drabbas av en sådan situation innebär väntandet inte bara en psykisk press. Om beslutet blir positivt för

sökanden finns ingenting förberett för att utlänningen skall kunna återgå till ett normalt liv i Sverige. Även om det rör sig om ett fåtal ärenden per år måste ärenden av detta slag prioriteras, framhåller motionärerna. De hemställer därför att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen om handläggningen av nämnda ärenden.

Ärenden om upphävande av utvisningsbeslut bereds i flertalet fall inom arbetsmarknadsdepartementets enhet för invandrar- och medborgarskapsärenden.

När ett ärende inte kommer under regeringens prövning som ett verkställighetsärende överlämnat från invandrarverket prövas det efter en ansökan från utlänningen själv.

Den vanligaste grunden som åberopas för ett upphävande av ett utvisningsbeslut är att utlänningen uppger sig ha stark anknytning till Sverige.

Utskottet har erfarit att det inte sällan händer att ansökningar ges in till departementet kort tid före den aktuella frigivningsdagen. Sådana ansökningar behandlas alltid med förtur inom den handläggande enheten. Det kan t. ex. bli nödvändigt att fatta ett interimistiskt beslut enligt 75 § utlänningslagen, vilket innebär att verkställigheten inte skall ske förrän regeringen har avgjort ärendet. Beredningen av ärendet kan av naturliga skäl inte alltid avslutas inom kort tid. Ibland måste nämligen ansökningen kompletteras med en utredning om utlänningens aktuella levnadsförhållanden och kontakter tas med den uppgivna anknytningen. Dessa ansökningar remitteras normalt till invandrarverket med begäran om utredning och yttrande.

Enligt utskottets mening är det självfallet angeläget att ansökningar från utlänningar om upphävande av utvisningsbeslut eller tillstånd att vistas här i riket trots ett utvisningsbeslut behandlas skyndsamt så att besked kan lämnas i god tid före frigivningen. Om utlänningen skall vara kvar här är det viktigt att så tidigt som möjligt kunna påbörja planeringen för att erhålla arbete och eventuellt bostad efter frigivningen. När ansökningen ges in i rimlig tid före frigivningen torde det heller inte vara några större svårigheter att få fram ett beslut i tid. Problem uppkommer först då ansökningen ges in kort tid före frigivningen. Trots den förtursbehandling som sker i departementet av sådana ansökningar kan av tidsskäl ett beslut i utvisningsfrågan inte alltid föreligga vid frigivningen.

Eftersom det är utlänningen själv som ansöker om upphävande av utvisningsbeslutet synes problemet enligt utskottets mening närmast bottna i att utlänningen inte har tillräcklig kännedom om ordningen för handläggningen av ansökningen. Utskottet förutsätter att regeringen uppmärksammar detta problem och verkar för att berörda instanser – i de fall det kan bli aktuellt med en ansökan om upphävande – ser till att information lämnas i god tid före frigivningen till den intagne om möjligheten att få utvisningsbeslutet prövat av regeringen. Någon särskild åtgärd utöver det anförda är enligt utskottets mening inte erforderlig med anledning av motion 824.

Avvisning av utlänningar, m. m.

Avvisning kan enligt utlänningslagen ske på antingen formell grund (28 §), dvs. att utlänningen saknar pass eller tillstånd till inresa och vistelse i landet, eller materiell grund (29 §). En materiell avvisningsgrund kan vara brist på medel för vistelsen här.

Avvisning på formell grund kan endast ske vid utlänningens ankomst hit eller inom en vecka därefter. Om utlänningen inte har inresebehandlats kan avvisning även ske vid den första kontakten med polismyndigheten eller inom en vecka därefter.

Avvisning på materiell grund kan alltid ske inom tre månader från ankomsten oberoende av när utlänningen haft kontakt med polismyndigheten. Avvisning på formell eller materiell grund får aldrig ske senare än tre månader efter ankomsten. Ett avvisningsbeslut som fattats vid utlänningens ankomst hit eller inom en vecka därefter skall enligt 83 § verkställas oberoende av om besvär anförs. Detsamma gäller avvisningsbeslut som har meddelats när en utlänning, vars rätt att resa in i landet inte har prövats vid ankomsten hit, första gången kommer i kontakt med polismyndigheten eller inom en vecka därefter.

Den nuvarande möjligheten att besluta om avvisning och att verkställa ett sådant beslut tillkom år 1977. Dessförinnan kunde avvisning på formell grund ske endast vid ankomsten eller "omedelbart därefter". Ändringen föranleddes av en framställning från invandrarverket som framhöll att utlänningar som kom till Sverige utan tillstånd undvek att ta kontakt med polismyndigheten under de första tio dagarna för att på så sätt undgå risken för att ett eventuellt avvisningsbeslut omedelbart skulle verkställas.

I motion 1536 av Per-Olof Strindberg och Gunnel Liljegren hemställs i yrkande 1 att tremånadersgränsen skall slopas helt. Motionärerna framhåller att erfarenheten pekar på att överskridandet av tremånadersgränsen nästan alltid görs medvetet. Rättssäkerheten torde enligt motionärerna vara tryggad inom ramen för de bestämmelser som gäller om polismyndighetens skyldighet att överlämna ärendet till invandrarverket när politiska skäl åberopas.

Motionsyrkanden av liknande slag har tidigare behandlats av arbetsmarknadsutskottet (AU 1979/80:27 och 1982/83:3). I sistnämnda betänkande framhöll arbetsmarknadsutskottet att det fanns skäl att avvakta invandrarpolitiska kommitténs överväganden i frågan.

Invandrarpolitiska kommittén föreslår i betänkandet SOU 1983:29, Invandringspolitiken – Förslag, ett upphävande av de tidsgränser som i dag gäller för polismyndighetens möjligheter att meddela och verkställa avvisningsbeslut. Har sökanden vistats i Sverige längre tid än tre månader skall polisen kunna besluta om utvisning. Utvisningsbeslutet skall verkställas utan hinder av anförda besvär. Kommitténs förslag bereds f. n. inom regeringskansliet.

Utskottet anser att resultatet av pågående beredningsarbete bör avvaktas

och att motion 1536 i nu berörd del därför inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Påföljd vid förhindrande av verkställighet

Den som försöker hindra verkställigheten av ett beslut om avvisning eller utvisning kan enligt 96 § utlänningslagen dömas till fängelse i högst ett år, eller, när omständigheterna är mildrande, till böter. Gärningen är straffbelagd om den har förövats i vinningssyfte. Bestämmelsen trädde i kraft den 1 januari 1983 (prop. 1981/82:146, AU 1982/83:3, rskr 43).

Utlänningslagkommittén hade föreslagit att åtgärder som avsåg att förhindra verkställigheten av avlägsnandebeslut generellt borde straffbeläggas. Från straffansvar skulle undantag göras för make, barn, föräldrar och syskon.

I propositionen framhölls bl. a. att kunskaperna om problemets omfattning och om orsakerna var begränsade. Det ansågs emellertid angeläget att kunna ingripa mot vissa yttringar som döljandet av avvisade eller utvisade personer kunde komma att ta sig. Förslaget begränsades till kriminalisering av sådana åtgärder för att hindra verkställigheten som vidtas i vinningssyfte.

I motion 1536 av Per-Olof Strindberg och Gunnel Liljegren hemställs i yrkande 2 att den som genom att dölja en utlänning eller på annat sätt försöker hindra verkställigheten av ett avlägsnandebeslut skall kunna dömas till böter eller fängelse, dock med undantag för anhöriga. Motionärerna anser att den nuvarande påföljdsbestämmelsen innebär ett betydande avsteg från vad utlänningslagkommittén föreslagit och de menar att bestämmelsen kan bidra till att undergräva respekten för gällande lagar.

Ett motionsyrkande av liknande slag behandlades av arbetsmarknadsutskottet (AU 1982/83:3) i samband med behandlingen av proposition 1981/82:146. I betänkandet framhöll utskottet att det var beklagligt att i landet boende personer aktivt medverkar till att utlänningar håller sig gömda för att undgå ett eventuellt avlägsnandebeslut eller för att hindra verkställigheten av ett sådant beslut. Vid överväganden om straffpåföljder i detta sammanhang ansåg utskottet att man borde beakta att det finns stora variationer beträffande motiven för ett aktivt ingripande i syfte att hindra verkställigheten. I de fall en person ingriper av tvingande medmänskliga bevekelsegrunder ansåg utskottet att andra medel än straffpåföljd borde tillgripas, främst informationsåtgärder. Den framtida utvecklingen fick visa om sådana åtgärder var tillräckligt effektiva, framhöll arbetsmarknadsutskottet.

Den nu aktuella bestämmelsen har varit i kraft mindre än ett år. Enligt utskottets mening måste därför erfarenheterna av den nya lagstiftningen avvaktas. Utskottet kan sålunda inte tillstyrka någon lagändring i enlighet med vad som föreslagits i motion 1536 i nu berörd del.

Uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning

Make/maka till den som är bosatt i Sverige beviljas regelmässigt uppehålls- och – om så erfordras – arbetstillstånd. Denna ordning gäller oavsett om den make som bor här i riket är svensk medborgare eller inte. Sammanboende under äktenskapsliknande former jämställs med äktenskap. Om emellertid äktenskapet eller sammanboendet har uppkommit omedelbart före eller omedelbart efter inresan tillämpas en ordning med s. k. uppskjuten invandrarstatus.

För de senare fallen gäller att tillståndet skall vara klart innan utlänningen reser hit för bosättning. Om äktenskapet har ingåtts eller sammanboendet etablerats här i landet får utlänningen normalt resa ut ur Sverige och göra sin ansökan från hemlandet.

En förutsättning för att få tillstånd är att parterna kan göra sannolikt att det rör sig om ett seriöst förhållande och inte ett skenförhållande som har tillkommit för att hjälpa någon att få uppehållstillstånd. Ordningen med uppskjuten invandrarstatus innebär att sökanden vanligen beviljas fyra tillstånd om vartdera sex månader innan han erhåller status som invandrare.

Redan i början av 1970-talet uppkom problemen med skenförhållanden i syfte att kringgå bestämmelserna för invandring. På grund härav började invandrarverket att ge korta tillstånd när en s. k. snabb anknytning åberopades. År 1975 infördes ordningen med uppskjuten invandrarstatus för de snabba anknytningarna. Denna ordning innebär att även om förhållandet från början varit seriöst skall detta inte utan vidare medföra rätt till fortsatt tillstånd om förhållandet sedan upphör.

Ola Ullsten m. fl. kritiserar i motion 1982/83:683 (yrkande 3 d) tillämpningen av tvåårsregeln när det gäller invandrarkvinnor som skiljer sig. Motionärerna anför att tillämpningen i vissa fall inte skett enligt intentionerna. De anser att frånskilda invandrarkvinnor behöver ett förstärkt rättsskydd och begär ett tillkännagivande härom till regeringen.

Ordningen med uppskjuten invandrarstatus har vid flera tillfällen behandlats i riksdagen mot bakgrund av de problem det kan innebära att den utländska parten inte får förlängt uppehållstillstånd när en förbindelse upplöses inom tvåårsperioden. Arbetsmarknadsutskottet behandlade i betänkandet AU 1979/80:27 flera motioner som tog upp problemen med skenäktenskap och uppskjuten invandringsprövning. Utskottet underströk vikten av en varsam tillämpning av de uppställda reglerna och framhöll att de inte fick verka automatiskt utan myndigheterna måste beakta omständigheterna i de enskilda fallen från en humanitär utgångspunkt.

Utskottet räknade med att regeringen noga följde utvecklingen och vid behov vidtog åtgärder. Frågan om fortsatt uppehållstillstånd för kvinnor från upplösta relationer har därefter varit föremål för en interpellationsdebatt den 15 februari 1982. Dåvarande invandrarministern Karin Andersson uttalade därvid att större hänsyn skulle tas till bl. a. de problem som kan

uppkomma när de frånskilda kvinnorna tvingas återvända till hemlandet. Vidare skulle större hänsyn tas till orsakerna till att kvinnorna i fråga vill bryta upp ur äktenskapet.

I arbetsmarknadsutskottets betänkande AU 1982/83:3 behandlades ånyo ett antal motioner som rörde frågan om fortsatt uppehållstillstånd för frånskilda invandrarkvinnor. Utskottet noterade därvid med tillfredsställelse att en annan och mjukare praxis tillämpades. Samtidigt erinrade utskottet om att de frågor som tagits upp i motionerna behandlades av invandrarpolitiska kommittén. Motionerna borde därför inte föranleda någon åtgärd.

Invandrarpolitiska kommittén behandlar i sitt betänkande SOU 1983:29, Invandringspolitiken – Förslag, även principerna för tillståndsgivningen vid snabba anknytningar. Sammanfattningsvis anser kommittén att det inte är möjligt att avstå från den ordning som gäller i dag. Frågan om längden på prövotiden bör bestämmas av regeringen. En så lång tid som f. n. gäller, dvs. två år, bör uppfattas som en maximitid. Den normaltid som kan komma att fastställas bör kunna frångås med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet.

Om förhållandet upphör bör enligt kommittén tiden för vistelsen inte ensam avgöra ärendets utgång. Hänsyn bör tas till samtliga omständigheter i varje enskilt fall, främst om det finns gemensamt barn i förhållandet. Situationen i hemlandet för den utvisningshotade samt i vilken utsträckning vederbörande har funnit sig till rätta i arbetslivet och i det svenska samhället i övrigt bör beaktas.

Invandrarpolitiska kommitténs betänkande bereds som nämnts f. n. inom regeringskansliet.

Med hänsyn till det anförda är utskottet inte berett att nu göra något annat uttalande med anledning av motionsyrkandet än att utskottet understryker nödvändigheten av speciell varsamhet vid behandlingen av ifrågavarande ärenden.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *utvisning på grund av brott*
   att riksdagen avslår motion 1982/83:180,
2. beträffande *handläggningen av vissa utvisningsärenden*
   att riksdagen avslår motion 1982/83:824,
3. beträffande *avvisning av utlänningar, m. m.*
   att riksdagen avslår motion 1982/83:1536 yrkande 1,
4. beträffande *påföljd vid förhindrande av verkställighet*
   att riksdagen avslår motion 1982/83:1536 yrkande 2.

5. beträffande *uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning* att riksdagen avslår motion 1982/83:683 yrkande 3 d.

Stockholm den 8 november 1983

På socialförsäkringsutskottets vägnar
SVEN ASPLING

Närvarande: Sven Aspling (s), Nils Carlshamre (m), Börje Nilsson (s), Allan Åkerlind (m), Lars-Åke Larsson (s), Gullan Lindblad (m), Elis Andersson (c), Ulla Johansson (s), Siri Häggmark (m), Karin Israelsson (c), Margó Ingvardsson (vpk), Nils-Olof Gustafsson (s), Ingegerd Elm (s), Inger Hestvik (s) och Rune Backlund (c).

minab/gotab Stockholm 1983 77129